

Індивідуальне завдання

Тема: « Історія розвитку податків в Україні »

Дніпро
2021

ЗМІСТ

Розділ 1. Податки в Київській Русі.	3
1.1. Полюддя та подимне.	3
1.2. Данина за часів княгині Ольги.	3
1.3. Половщина в XV столітті.	4
Розділ 2. Магдебурзьке право в XVI столітті.	4
Розділ 3. Податки за часів гетьманщини.	4
3.1. Визначення податків за часів козацтва.	4
3.2. Розміри податків за часів козацтва.	5
Розділ 4. Податки Російської Імперії.	5
Розділ 5. Податки за часів СРСР.	6
Розділ 6. Сучасна податкова система України. .	6
6.1. Поняття сучасної податкової системи України.	6
6.2. Підсистеми сучасної податкової системи України.	7

Розділ 1

1.1. Податки — це встановлені вищим органом законодавчої влади обов'язкові платежі, які сплачують фізичні та юридичні особи до бюджету у розмірах і термінах, передбачених законодавством.

Податки виникли дуже давно. В Київській Русі податки з'являються вже в перші роки виникнення цієї держави. Давньоруські податки не запозичуються з інших країн, а мають власне походження. Одним з найдавніших прямих податків Київської Русі, що існував на українських землях, було подимне. Назва походить від одиниці оподаткування — «диму». Тобто, «дому», селянського двору. Платили подимне натурою та частково грошми. Інший древній податок — полюддя. Він збирався під час щорічних об'їздів Київської Русі князем та його дружиною. І ще одним джерелом наповнення казни було поплужне. Це земельний податок, одиницею оподаткування якого був плуг. Поплужне йшло на військові витрати, утримання князівського двору та на дипломатичні місії. Ці три види податків продовжили існувати тоді, коли Київської Русі не стало. Спочатку в землях Галицько-Волинського князівства, а потім за часів литовсько-української та литовсько-польської держави.

1.2. 947 року київська княгиня Ольга встановила постійні пункти збирання данини, вид податку, відомий у Середньовічній Європі, та призначила збирачів. Відтоді данина перетворилася на постійний державний податок, що його сплачували спочатку продуктами сільського господарства або промислів, а пізніше грошми. З розвитком феодальних відносин данина дедалі більше набувала значення феодальної продуктової ренти. В умовах Давньої Русі, де феодальні відносини розвивалися на ґрунті розкладу первіснообщинного, а не рабовласницького ладу, ця рента була найдавнішою формою феодальної експлуатації. Одиницею оподаткування було окреме селянське господарство, що згадувалося в джерелах під назвою «двору», «диму», «рала», «плуга».

1.3. З XV століття вводиться такий прямий грошовий податок як половщина. Спочатку його сплачували селяни, виходячи з кількості худоби і землі. Згодом половщину почали сплачувати всі державні категорії залежного селянства. Понад триста років проіснував на українських землях такий натуральний податок як поштучне, запроваджений литовцями. Його сплачували селяни від кількості худоби та птиці, витканого полотна, ряден, рушників.

Розділ 2

З XVI століття приходить в Україну так зване Магдебурзьке право, яке стає визначальним у податковому та митному регулюванні. Магдебурзьке право — це письмовий королівський дозвіл на місцеве самоврядування, куплене мешканцями окремих міст і містечок, або дароване жителям окремих міст за особливі заслуги перед короною. Міський голова чи бургомістр за Магдебурзьким правом був найвищою виконавчою та судовою особою в місті. Він мав право встановлювати розміри податків та мита, відмінити їх чи звільняти від них окремих громадян, розглядав усі майново-боргові спори і виносив по них рішення. Міське населення було особисто вільним. Ковалі, гончарі, ювеліри, крамарі об'єднувались в окремі цехи і сплачували фіксовані податки колективно. Завдяки Магдебурзькому праву почали швидко розвиватися міста. Чотириста років тому воно було запроваджено в Києві. За часів Магдебурзького права було запроваджено помірне торговельне мито. І сплачувалось воно з певної міри привізного товару. Розмір помірною був сталим і декілька століть не мінявся: два гроші за одну одиницю товару. Часто помірне торговельне мито органами міського управління змінювалось іншими вимогами.

Розділ 3

3.1. За часів Гетьманщини частину податків, що стягувались з населення було скасовано. Шляхта, козацька старшина були звільнені від податків повністю. Лише міщани і селяни платили стацію — податок на утримання

війська, а також сплачували податок з промислових прибутків. Податки сплачували лише селяни і міщани.

3.2. Розміри податків залежали від майнового стану та статусу платника. Наприклад, у XVII столітті він складав: 80 коп. з тяглових козаків, тобто з осіб, які мали тяглову худобу; 70 коп. з найманих працівників, 30 коп. з піших осіб. У другій половині XVIII століття ставка цього податку вже сягала 1 крб. 50 коп.

Розділ 4

Повна руйнація українських податкових національних традицій, яка передбачала помірність і доцільність оподаткування, розпочалася з втратою Україною її незалежності і повного поневолення Російської Імперії, котра почала запроваджувати свої податки. Помірне мито було замінене Московським податком, що становив 5 відсотків від продажної ціни товару. Було введено . Тобто, запроваджено нову систему оподаткування населення прямими податками. Запровадження подвірного оподаткування значно збільшило кількість платників податків за рахунок введення в їх число тих категорій населення, що раніше були звільнені від оподаткування: «задвірних», «ділових людей», половників та інших. Загальну суму подвірного визначав уряд на чолі з урядником, а сільська громада чи міське управління розподіляли суму податку між всіма дворами. Подвірне оподаткування зберігалось до запровадження подушного, тобто до XVIII століття. Основний прямий податок Російської імперії подушне запроваджено в Україні в першій половині XVIII століття. Його сплачувало все чоловіче населення країни, крім дворян, духовенства і осіб, що перебували на державній службі. Розмір податку щороку визначався сумою, необхідною для утримання армії і флоту, і постійно збільшувався. У XVIII столітті подушне становило близько 50 відсотків усіх надходжень до державного бюджету Російської імперії. Подушне сплачували до кінця 19 століття. З появою іноземних капіталістичних інвесторів і розвитком в пореформений час

сільськогосподарського і ремісничо-промислового підприємництва, подушна податъ відміняється і вводяться майнові, та інші прямі податки.

Розділ 5

В роки революції і громадянської війни податкова система змінюється прямим визиском, експропріацією. Сталінізація спростила податкову систему і в умовах тоталітарної системи вона стала по суті номінальною і набрала вироджених форм. Потреби в спеціальному податковому органі в умовах загальнодержавної форми власності на засоби виробництва не було. У складі Міністерства фінансів та його підрозділів в областях, районах, містах виділялись відповідні підрозділи держдоходів. Вони несли відповідальність за дотриманням діючого порядку справляння бюджетних доходів і за виконання плану надходжень платежів до бюджет).

Розділ 6

6.1. Разом з набуттям Україною незалежності у 1991 році почала створюватися та інтенсивно розвиватися нова податкова система. Вона значною мірою відрізняється від тієї, що існувала в умовах командно адміністративної системи — з особливостями, характерними для всіх республік колишнього СРСР. Податкова система України, що формується нині, з одного боку, сягає своїм корінням у систему доходів державного бюджету колишнього СРСР, з іншого боку, потребує змін і реформ, що відповідали б вимогам становлення в країні ринкової економіки. Створена у 1991 році податкова система України зазнала численних значних змін, але так і не досягла прийнятного для уряду та суспільства стану.

За даними Світового банку за підсумками 2011 року Україна зайняла перше місце у світі за кількістю податків і зборів: український бізнес у той чи іншій формі сплачує 135 різних податків.

6.2. Сучасна податкова система України має три основні підсистеми:

- підсистема оподаткування юридичних осіб

- підсистема оподаткування фізичних осіб
- збори в державні цільові фонди

Усі ці підсистеми знаходяться в тісному взаємозв'язку між собою, їх складають одні структурні елементи: прямі податки, непрямі податки, а також інші податки і збори.

